AZERBAYCAN KARABAĞ'DAN KONYA KARABAĞ'A: KAMU DİPLOMASİSİ BAĞLAMINDA SOYDAŞLIK

Ayşe YAŞAR ÜMÜTLÜ*

Özet: Aynı soydan gelen veya aynı etnik kökene sahip grupların arasındaki diplomatik ilişkilerin günümüz dünyasında etkisi giderek artmaktadır. Bir ülkenin, diğer ülkelerdeki soydaşlarıyla güçlü bağlar kurma, dayanışma ve etkileşimde bulunma amacını taşıyan soydaşlığa dayanan bir kamu diplomasisi yaygın hale gelmiştir. Ülkelerin soydaşların bulundukları yerlerde güç kazanmaları, o bölgede etkisini ve nüfuzunu artıracağı için soydaşlarının siyasi örgütlenmeleri, can güvenlikleri ve kültürel haklarına önem vermelerine sebep olmaktadır.

Bu çalışma, Azerbaycan Karabağ ve Konya Karabağ arasındaki soydaşlık bağlarını kamu diplomasisi perspektifinden ele alarak, bu ilişkilerin politikadaki stratejik önemi üzerinde durmaktadır.

Bu bağlamda ilk olarak, kamu diplomasisinin gelişimi ele alınıp, Türkiye'deki durumunu incelenmektedir. İkinci olarak, Azerbaycan Karabağ ve Konya Karabağ'ın tarihsel ve kültürel bağları incelenerek, birbirleriyle dayanışma potansiyeli vurgulanmaktadır. Tarihi deneyimlerin ve kültürel etkileşimlerin soydaşlık ilişkilerini nasıl şekillendirdiği ortaya konulmaktadır. Daha sonra, kamu diplomasisinin rolü üzerinde durularak, bu alandaki stratejik adımları yani medya, kültürel etkinlikler ve eğitim gibi araçların soydaşlık ilişkileriyle olan katkıları vurgulanarak, olası etkileşim modelleri analiz edilmektedir.

Sonuç bölümünde ise, soydaşlık ilişkilerinin gelecekteki potansiyelini artırmak için öneriler sunulmaktadır. Kamu diplomasisi stratejilerinin daha etkin kullanımını içeren bu öneriler, Azerbaycan ile Konya Karabağ arasındaki soydaşlık bağlarını özellikle de bir Karabağlı olarak örnek niteliğinde ele alıp, dayanışma, güven ve işbirliği sağlamadaki potansiyeli bakımından küresel düzeydeki etkileşimlerin nasıl yönlendirilebileceği üzerine öneriler içermektedir.

Anahtar Kelimeler: *Uluslararası ilişkiler, Kamu diplomasisi, Akrabalık, Soydaşlık*

From Azerbaijan Karabakh to Konya Karabakh: Holiness tn the Context of Public Diplomacy

Abstract: The influence of diplomatic relations between groups of the same ancestry or the same ethnic origin is increasing in today's world. A public diplomacy based on kinship, which aims to establish strong ties, solidarity and interaction between a country and its kinsmen in other countries, has become widespread. A country's compatriots gaining power in the places where they live will increase the country's influence and influence in the region, causing them to attach importance to the political organization, life security and cultural rights of their compatriots.

This study examines the kinship ties between Azerbaijan-Karabakh and Konya-Karabakh from the perspective of public diplomacy and focuses on the strategic importance of these relations in politics.

In this context, firstly, the development of public diplomacy is discussed and its situation in Turkey is examined. Secondly, the historical and cultural ties of Azerbaijan-Karabakh and Konya-Karabakh are examined and the potential for solidarity with each other is emphasized. It is revealed how historical experiences and cultural interactions shape kinship relations. Then, focusing on the role of public diplomacy, strategic steps in this field, namely the contributions of tools such as media, cultural events and education to kinship relations, are analyzed and possible interaction models are analyzed.

In the conclusion, suggestions are presented to increase the future potential of kinship relations. These suggestions, which include a more effective use of public diplomacy strategies, consider the kinship ties between Azerbaijan and Konya-Karabakh as an example, especially as a person from Konya Karabakh, and include suggestions on how interactions at the global level can be directed in terms of their potential in providing solidarity, trust and cooperation.

Key Words: *International relations, Public diplomacy, Kinship, Descendancy*.

Giriş

Kamu diplomasisi, uluslararası ilişkilerde önemli bir araç olarak kullanılmaktadır (Mellisen, 2005: 11). Özellikle tarihî, kültürel ve etnik bağları güçlü olan ülkeler arasında, soydaşlık temelli ilişkilerin derinleştirilmesi ve geliştirilmesi adına da büyük bir öneme sahiptir. Bu bağlamda, Azerbaycan ve Türkiye arasındaki Konya Karabağ'a uzanan soydaşlık ilişkisini, kamu diplomasisinin etkileyici bir örneğini oluşturma potansiyeli bakımından çalışmamızda konu edinilmektedir.

Devletlerin, kamuoyunu etkileme ve kendi politikaları konusunda ikna ederek

* Ögr.Gör.Dr., Necmettin Erbakan Üniversitesi, AMYO, Adalet Bölümü, ayumutlu@erbakan.edu.tr, ORCİD: 0000-0001-9500-5338

DOI :10.30546/100981.1.2024.002

yönlendirme amaçlarıyla uygulanan kamu diplomasisi, son yıllarda Türk diplomasisinde en önem verilen türlerden biri haline gelmiştir (Görkemli, 2021: 1-15). Çalışmanın amacı, Türkiye'nin kamu diplomasisinin uygulamalarını ve etkilerini Konya Karabağ soydaşlık örneğiyle incelemektir. Böylece Azerbaycan Karabağ ve Konya Karabağ arasındaki soydaşlık bağlarını kamu diplomasisi perspektifinden ele alarak, bu tür ilişkilerin stratejik önemi üzerinde durmaktadır. İlk olarak, tarihsel ve kültürel bağlar incelenerek, birbirleriyle ilişkileri vurgulanmaktadır. Daha sonra, kamu diplomasisinin rolü üzerinde durularak, bu alandaki stratejik adımları yani medya, kültürel etkinlikler ve eğitim gibi araçların soydaşlık ilişkilerine olan katkıları vurgulanarak analiz edilmektedir. Son olarak da soydaşlık ilişkilerinin gelecekteki potansiyelini artırmak için öneriler sunulmaktadır.

I. Kamu Diplomasisinin Gelişimi ve Türkiye'deki Durumu

Kamu diplomasisi, tarihi süreçte farklı isimler altında uygulanmış olsa da kavramsallaştırılması 1965 yılında Tufts Üniversitesi Fletcher Hukuk ve Diplomasi Okulu Dekanı Edmund Gullion tarafından yapılmıştır. Gullion'a göre kamu diplomasisi, uluslararası ilişkilerin geleneksel, klasik diplomasi tanımı dışındaki çeşitli konu ve alanları kapsamaktadır (Cull, 2020: 11-17). Özellikle iki dünya savaşı sonuçlarından bir tanesi olarak giderek önem kazanan küreselleşme süresinin sonuçlardan olan kamu diplomasisi kavramı dünya gündemine yerleşmiş durumdadır (Özgöker, 2020: 84).

Uluslararası ilişkilerde güç, nüfus, yüz ölçümü, doğal kaynaklar, ekonomik büyüklük, askeri kapasite ve siyasal istikrar ile ilişkilendirilmektedir. Uluslararası güç mücadelelerinde sert gücün yanında yumuşak gücün de önemli bir araca dönüşmesi kamu diplomasisi faaliyetlerinin de önemini artırmış ve uygulama alanlarını genişletmiştir. Yumuşak güç ilk kez 1990 yılında Joseph Nye tarafından "Bound to Lead" adlı kitabında kullanılmıştır (Nye, 1990: 153-171; ayrıca bknz, Nye, 2013). Nye, teorisinde ülkelerin güçlerini sert ve yumuşak güç olarak ikiye ayırmaktadır. Sert güç, devletlerin askeri ve ekonomik kapasiteleriyle teşvik, zorlama veya tehdit kullanarak başkalarının davranışlarını değiştirebilmesidir. Yumuşak güç ise, diğerlerinin tercihlerini zorlamadan ziyade cazibeyle şekillendirebilme anlamına gelir. Yumuşak güç kaynakları sayesinde ülkeler, dünya siyasetinde arzu ettiği neticelere ulaşmayı ve savunduğu değerleri benimsetmeyi amaçlamaktadır (Nye, 2004; Nye, 2005). Yeni uluslararası düzende medya, kamuoyu, sivil toplum örgütleri, uluslararası kuruluşlar ve bireyler birer aktör olarak ortaya çıkmış ve karar alıcıları doğrudan etkilemeye başlamıştır.

Bir ülkenin yumuşak gücü kültür, siyasi değerler, dış politika olmak üzere üç temel kaynağa dayanmaktadır. Kültür, bir ülkenin ortak yaşam ve düşünce birliğini inşa eden maddi ve manevi değerler bütünü olarak tanımlanabilir. Bir ülkenin kültürü, başka halklar nazarında etki oluşturduğu ve hayranlık uyandırdığı ölçüde o ülkenin yumuşak güç kapasitesine katkıda bulunmaktadır (Nye, 2007: 164; Kekevi & Kılıçoğlu, 2012: 1183-1192). Bir ülkenin demokratik siyasal sistemi, uluslararası iş birliğine verdiği önem, barış ve insan haklarına katkısı yumuşak güç potansiyelini artırmaktadır. Dolayısıyla dış politikası ve evrensel değerleri birleştirerek küresel politika üzerinde etkili, karar verici hatta belirleyici bir pozisyona erişebilir. Dış politikada barışı koruyan ve insan haklarına dayanan hamleler yapan ülkeler, güvenilirliklerini artırarak yumuşak güçlerini sağlamlaştırmaktadırlar (T.C. Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı, 2022).

Elbette, kamu diplomasisine yönelik çalışmalarda tehlikeler de öngörülmüştür. Özellikle bu tür girişimlerin, daha geniş bir küresel izleyici kitlesi arasında ilerletmeye çalıştıkları iddia edilen evrensel veya kültürel birtakım değerlerin altını oyabileceği de bir ihtimal olarak görülür. Egemen kültürlerin başkaca toplumların insanlarını, kendi değer ve çıkarlarına ilişkin bazı anlayışlarla uyumlu inançlara, değerlere ve davranış kalıplarına dönüştürülebilen ve şekillendirilebilen büyük insanlık yığınları açısından ele almanın temelde liberal olmayan bir yanı olmadığı vurgulanır (Melissen, 2005: 120).

Fakat yaşanan birçok gelişme bu tür faaliyetlerin ülkelerin kamuoylarına yönelik olarak da yürürlüğe konmasının gerekli olduğunu göstermiştir. Kamu diplomasisinde Hükûmet dışı uluslararası aktörler bu manada aktif rol alır. Üstelik vatandaşlar ve sivil toplum örgütleri de etkin konumdadırlar. Teknoloji oldukça önemli bir araç olarak kullanılmaktadır. Kurumsallaşma ve ağ iletişim teorisinden faydalanılmaktadır. Bizim özellikle odaklandığımız soydaşlık konusu ise "İnsandan insana" etkileşim anlamında son derece etkilidir. Türkiye, uluslararası alandaki güç mücadelelerindeki tüm bu gelişmelerin yani değişim ve dönüşümün farkına vararak son yıllarda kamu diplomasisi faaliyetlerini geliştirmek bağlamında yeni birçok kurumu ülkenin hizmetine sunmuş, yeniden yapılandırma veya yeni oluşumlar biçiminde her geçen gün hizmet biçimlerini güçlendirmektedir. Bu kurumlar içinde Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı, Dışişleri Bakanlığı,Yunus Emre Enstitüsü (YEE), Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB), Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı (TİKA), Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD), Türk Kızılay, Türkiye Maarif Vakfı, Diyanet İşleri Başkanlığı (DİB) Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu (TRT), Anadolu Ajansı (AA), Türk Hava Yolları (THY) sayılabilir (T.C. Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı, 2022; Özgöker, 2020: 92). Bu ve benzeri kurumlar aracılığıyla Türkiye, Azerbaycan kamuoyuna yönelik olarak etkili bir kamu diplomasisi politikası uygulamaya başlamıştır. Bu bağlamda kamuoyu tarafından en dost ülke olarak görülen Azerbaycan'a yönelik olarak kamu diplomasisi faaliyetlerine yoğun bir ilgi gösterilmesi bir gereklilik olarak ortaya çıkmıştır (Sancak, 2018: 299).

II. Azerbaycan Karabağ ve Konya Karabağ Tarihi Soydaşlık Bağı

Soydaş olarak adlandırılan grupların dil birliği, tarihi yakınlık, köken birliği gibi unsurlar göz önüne alınarak belirlendiği söylenebilir. Hukuki açıdan genel mevzuata baktığımızda hem tanımlanması ve hem de neticeleri bağlamında oldukça tartışmalı bir mesele olan soydaşlık konusunu çalışmamızda politik açıdan ele aldığımızı ve bununla sınırlandırdığımızı belirletmemiz gerekir (Karagül, 2021: 13). Üstelik tarihi süreçte göç ederek gelen Konya Karabağ göçmenleri çoktan vatandaşlık statüsü kazanmış durumdadırlar.

Politik açıdan soydaşlık bir grup insan arasında ortak dil, kültür, tarih veya coğrafi köken gibi benzerlikleri ifade etmesi bakımından önemlidir. Bu benzerlikler, birlik ve dayanışma duygularını güçlendirir ve insanlar arasında derin bağlar oluşturabilir. Soydaşlık bağı, insanların birbirlerini daha iyi anlamalarına, desteklemelerine ve iş birliği yapmalarına olanak tanır. Bu durum, ekonomik, sosyal ve siyasi alanlarda iş birliği yapma fırsatlarına yol açabilir ve ortak hedeflere ulaşmada güçlü bir temel oluşturabilir (Uysal, 2021). Çünkü tarihi deneyimler ve kültürel etkileşimler, insanların birbirlerine olan bakış açılarını, davranışlarını ve ilişkilerini şekillendirir. Örneğin, ortak tarih ve kültürel geçmişe sahip olan toplumlar genellikle daha yakın ilişkiler geliştirir, karşılıklı anlayış ve hoşgörü artabilir. Bu etkileşimler, genellikle insanların birbirleriyle etkileşimlerini ve bağlarını derinleştirir.

Tarihi kaynaklarda Azerbaycan Karabağ bölgesinin bu adı almasıyla ilgili verilere gore "Eski Roma ve Yunanlılar'ın Albanya, Araplar'ın Helenistik devirde burada yaşayan Arran veya Arianoi adlı bir kavme izâfeten Arrân dedikleri Gence ve Karabağ'ı ihtiva eden bölge Türk hâkimiyeti döneminde Karabağ adını aldığı görülür. Bölge dağların ve yüksek yaylaların hâkim olduğu bir araziye sahiptir. Sınırları güneyde Hudeferin Köprüsü'den Sınık Köprüsü'ne kadar Aras çayı, doğuda Kür çayı, kuzeyde Gence ile sınırı Goran çayına kadar olan kısım ve Kuşbek, batıda Salvatı ve Erikli olarak adlandırılan Karabağ dağları oluşturur.(…) Osmanlı idaresi altında iken bu bölge Gence'nin fethinin ardından kurulan eyaletin sınırları içindeydi. 1001 (1593) tarihli kayıtlarda burası "vilâyet-i Gence Karabağ" adıyla zikredilmiştir" (Aydın, 2021; Paşayeva, 2007; Memmedov, 2002).

Konya Karabağ'ın tarihi ile ilgili bilgiler ise sözlü tarih olarak ifade edebileceğimiz türdedir ve maalesef yazılı kaynaklar mevcut değildir. Göç eden yaş almış neslin genç

nesillere anlatıla gelen söylemleriyle bilgi sahibi olabiliyoruz. "Anlatılanlara göre, Belde halkının kökeni Orta Asya'da Hazar denizinin batısında şimdiki Büyük Karabağ (Dağlık Karabağ)'dan gelmektedir. Türkmenler burada oymaklar halinde yaşamakta iken, çıkan bir hadise sonucunda oymak beyi öldürür. Oymak Beyi'nin ölümüne üzülen halk yas için başlarına kara bez (bağ) bağlarlar. Bundan dolayı bu bölgede yaşayanlara Karabağlı demişlerdir. Beyleri ölen oymak ve öldüren oymaklar arasında çıkan kan davasından dolayı beyleri ölen oymak, Azerbaycan Karabağ'ından ayrılır. İlk başta Erzurum'a yerleşirler, orada bir müddet durduktan sonra oymağın bir kısmı Erzurum'da kalır ve geri kalan kısmı bugün ki Afyonkarahisar'ın Emirdağ İlçesinin Karabağ köyüne yerleşirler, iklimin şartlarından dolayı oymak iki kısma bölünür, bir kısmı Afyonkarahisarda kalmaya devam ederler, geri kalan kısımda Konya'ya gelirler. Zamanın Konya Valisine çıkarlar. Vali Konya'da şimdiki Musalla mevkiinde bir yer gösterir. Geçimini daha çok hayvancılıkla sağlayan halk daha sonra develerle tuz taşımacılığı yapmaya başlarlar. Cihanbeyli ilçesine bağlı olan Yapalı beldesi yakınlarındaki Bolluk Mevkiine yerleşirler. Burasının rutubetli olması nedeniyle develeri Yanıkara hastalığına yakalanan halk buradan ayrılmak zorunda kalır. Bir müddet burada kaldıktan sonra, ticaretle uğraşan beyleri şimdiki Karabağ Belediyesi'ne yerleşirler" (Keşan, 2017: 1).

İkinci bir söyleme gore "Bozulus'a bağlı Karabağ Aşiretine tarih sahnesinde ilk kez 1540 yılında olur. Bu tarihte Karabağ Aşireti Diyarbekir, Sivas ve Edirne yakınlarında Çirmen kazasında konar göçer bir yaşam sürmektedir. Azerbaycan'ın kuzeyi ve güneyi 1551 tarihinde tamamen Safevi Devleti'nin kontrolüne girmiştir. Gence-Karabağ Beyleybeyliği de bu dönemde Safevi Devletine dâhil olmuştur. 16. yy. sonunda kısa bir süre Osmanlı hakimiyetinde kalmış, 17. yy. başlarında ise yeniden Safevilerin kontrolüne altına girmiştir. Ancak Safeviler devlet yönetiminde Türkmenleri dışlayarak 17. yy. başlarında Karabağlıları da sürgüne göndermişlerdir. Bu doğrultuda yönetimde Fars kökenliler etkinlik sağlamıştır. Öyle anlaşılıyor ki başta Bozulus ve diğer Türkmen illeri Bozulus'a tabii olan Karabağ aşireti de yerleşik hayata geçme konusunda zorlanmış ve Anadolu'ya yönelmişlerdir. Gerek İran'a giden gerekse Anadolu'da kalan Bozulus'un 1613'te Batı Anadolu'ya Konya ve Aydın'a göç ettiği belgelerden anlaşılmaktadır" (Uçar, Haberfark, 2020; bknz, Gündüz, 1997: 48-81). E devlet soy ağacı tespitinde kendi atalarımın Sivas üzerinden Konya Karabağ'a geldikleri görüldüğü için ikinci anlatım bizim yaşlılarımızın sözlü tarih bilgileri ile de uyumludur. Ayrıca yine atalarımızdan duyduğumuz "Gence Karabağlıyız" söylemi de Mustafa Aydın'ın İslam ansiklopedisinde Karabağ hakkında verdiği bilgilerle uyumludur. Burada vurgulanması gereken bir diğer husus da Konya Karabağ'a göç etmiş soydaşların sonraki nesillerinin önemli bir kısmının artık Konya merkezde de yaşadıklarıdır. Üstelik elbette onlardan çok daha sonra gelenler de mevcuttur ve Azerbaycan'a olan bağlarını her fırsatta ifade edip, dayanışmaya devam etmektedirler (Sabah Gazetesi, 2020).

III. Soydaşlik İlişkilerinin Kamu Diplomasisi Açısından Potansiyeli

Kamu diplomasisi, devletlerin ve uluslararası aktörlerin, halklar arasındaki ilişkileri güçlendirmek, algıları yönlendirmek ve uluslararası politikalarını desteklemek için kullandıkları bir araçtır (Özkan, 24-26). Bu diplomasi türü, geleneksel diplomasiyi tamamlayıcı bir rol oynar ve genellikle kültürel, eğitimsel ve insani etkileşimlere dayanır. Bu bakımdan kamu diplomasisinin soydaşlık üzerinden potansiyel gücü, kültürel alışveriş ve etkileşimlerin güçlendirilmesinde yatar. Bir ülkenin sanat, müzik, edebiyat ve diğer kültürel unsurları, uluslararası toplumla olan ilişkilerini derinleştirmek için etkili birer araçtır. Bu tür etkileşimler, halklar arasında karşılıklı anlayışı artırmada soydaşlık kolaylaştırıcı bir unsurdur ve olumlu algıları pekiştirir. İkinci olarak, kamu diplomasisinin potansiyel gücü, eğitim ve akademik değişimlerin teşvik edilmesinde yatar. Üniversiteler arası öğrenci ve öğretim üyesi değişim programları, bilgi ve fikir alışverişini teşvik eder, uluslararası ilişkilerde köprüler

kurar ve gelecekteki liderler arasında ilişkilerin güçlenmesine katkıda bulunur ki soydaşlık ile teşvik edilmesi etkileşimde yine sağlamlaştırıcı bir niteliktir. Bir diğer unsur, kamu diplomasisinin soydaşlıkla bağlı potansiyel gücü, insani yardım ve kalkınma projeleri aracılığıyla uluslararası alanda pozitif bir etki yaratmada yatar. Örneğin bir ülkenin diğerine yardım eli uzatması, o ülkenin insani duyarlılığını ve küresel sorumluluk anlayışını vurgulaması bakımından soydaşlarla dayanışmanın teşvik edilmesi süreçleri hızlandırma anlamına gelir (Salihi, 2020: 316-317). Bu tür girişimler, uluslararası toplumda itibarın artmasına ve ülkeler arasında daha sağlam ilişkilerin oluşmasına katkıda bulunur.

Elbette kamu diplomasisinin potansiyel gücü, dijital iletişim ve sosyal medya kullanımıyla artırılabilir. Günümüzde, sosyal medya platformları ve diğer dijital iletişim araçları, halklar arasında doğrudan iletişim kurma ve bilgi paylaşımını kolaylaştırır. Bu platformlar, hükümetlerin ve uluslararası aktörlerin hızlı ve etkili bir şekilde geniş kitlelere ulaşmasını sağlar, böylece kamu diplomasisinin etkisini artırır. Soydaşlık bağı ile bağlı olanların medya üzerinden takip ve destekleri de gönüllü bir hizmet ve destek olarak açığa çıkmaktadır. Böylece kamu diplomasisinin soydaşlıkla edinilen potansiyel gücü, ikili ve çok taraflı ilişkilerin yönetilmesindeki beceri ve esnekliği olumlu manada pekiştirmektedir. Özdeş kültürler ve politikalar arasında köprüler kurulması ve çeşitli aktörlerle işbirliği yapılması, farklı kültürlerle de gereklidir. Bu bağlamda, kamu diplomasisi, müzakere, uzlaşma ve ortak çıkarlar etrafında ittifak kurma yeteneği ile karakterize edildiği noktada soydaşların buldukları coğraflarda dayanışması önemlidir (Köksoy, 2019: 49-51). Nitekim kamu diplomasisinin uygulamaları, uzun vadeli stratejik vizyon ve sürdürülebilirlik ilkesine dayanır. İyi planlanmış ve sürekli olarak uygulanan kamu diplomasisi çabaları, uluslararası ilişkilerde uzun vadeli hedeflere ulaşmada daha etkili olabilir. Bu nedenle, kamu diplomasisinin başarısı, stratejik düşünme ve uzun vadeli hedefler belirleme yeteneğine bağlıdır (Köksoy, 2021: 631-684).

Sonuç ve Değerlendirme

Azerbaycan Karabağ ve Konya Karabağ arasındaki kamu diplomasisi uygulamaları şunları içerebilir; Azerbaycan ve Türkiye, kültürel etkileşimi artırmak için çeşitli kültürel değişim programları zaten düzenlemektedir. Bunlara ek olarak Konya Karabağ örnekleminde yapılabileceklere baktığımızda öncelikle Karabağı anlatan tarih ve edebiyat etkinlikleri, el sanat ve zanaatları sergileri, folklor festivalleri ve tarihi bağlara dair film gösterimleri gibi etkinlikler düzenlenerek soydaşlar arasındaki kültürel bağlar güçlendirilebilir. Yeni nesillerin bağlarını unutmaması anlamında ortak kültürel etkinlikler düzenleyerek soydaşlık bağlarını güçlendirebilirler. Azerbaycan ve Türkiye, üniversiteler arası öğrenci ve öğretim üyesi değişim programları düzenleyerek eğitim alanında işbirliği yapmaktadır. Bu programlar, gençler arasında dostluk ve anlayışın artmasına katkıda bulunurken, akademik bilgi ve deneyim paylaşımını teşvik ediyor. Azerbaycan Türkçesi ve Türkçe öğrenimi için ortak dil ve eğitim programları oluşturulabilir. (T. C. Yüksek Öğretim Kurumu, 2023). Bu programlar, dil ve kültürel alışverişi teşvik ederek soydaşların birbirlerini daha iyi anlamasını sağlayacağı Konya Karabağlı öğrenci ve akademisyenlerin bu programlarda yer almaları sağlanabilir.

Azerbaycan ve Türkiye, turizm alanında işbirliği yaparak karşılıklı turizm potansiyellerini tanıtma konusunda da Konya Karabağlı soydaşlarından destek alabilir. Özellikle tarihî ve kültürel mirasa sahip bölgelerin tanıtımı, turist akışını artırabilir ve halklar arasında daha fazla etkileşim sağlayabilir. Azerbaycan ve Türkiye kültür liderlerinin düzenli olarak gerçekleştirdiği ziyaretler, iki bölge arasındaki ilişkilerin sıcaklığını ve önemini vurgular. Bu ziyaretler sırasında yapılan görüşmeler, kamuoyunda olumlu ve sıcak bir algı oluşturabilir. Azerbaycan ve Türkiye, insani yardım ve kalkınma projeleri yoluyla birbirlerine destek olabilirler. Dolayısıyla ortak kalkınma projeleri yürütmek, iki ülke arasındaki dayanışmayı güçlendirebilir ve kamu diplomasisinin etkisini artırabilir.

Azerbaycan ve Türkiye, ortak tarihî ve kültürel mirasa sahip bölgelerin korunması ve tanıtımı için işbirliğinde de soydaşlarının desteklerini alabilir. Bu sayede soydaşların ortak geçmişlerine daha fazla vurgu yapılabilir. Azerbaycan ve Türkiye arasındaki sivil toplum kuruluşları, ortak projeler yürüterek sosyal, kültürel ve ekonomik alanda işbirliği yapabilirler. Bu projeler, halklar arasında doğrudan etkileşimi artırabilir ve soydaşlık bağlarını güçlendirebilir.

Kamu diplomasisinin bir alt uygulama alanı olan soydaşlık temelinde kültür diplomasisi faaliyetleri, özenle ve amacı doğrultusunda gerçekleştirildiğinde ülkelerin stratejik iletişim yönetiminde etkili bir araçtır. Nitekim soydaşlık mevcut bir kapasitedir ve bunu kullanmakta ülkelerin ne kadar mahir olacakları dış politikadaki başarılarının bir kriteri olabilmektedir.

KAYNAKÇA

Aydın, Mustafa (2001), "Karabağ", TDV İslam Ansiklopedisi, C. 24, s. 367-368, İstanbul: TDV İslam Araştırmaları Merkezi.

Attar Aygün / Şimşir Sebahattin, *Tarihten Günümüze Türkiye'de Yaşayan Azerbaycan Türkleri*, Erişim: https://anl.az/el/kitab2022/04/cd/Sh-22140.pdf 01.02.2024.

Binark, İsmet vd. (1992), *Osmanlı Devleti ile Azerbaycan Türk Hanlıkları Arasındaki Münasebetlere Dair Arşiv Belgeleri* (Karabağ-Şuşa, Nahçıvan, Bakü, Gence, Şirvan, Şeki, Revan, Kuba, Hoy) (1578- 1914), Ankara: Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı Yay.

Cull, Nicholas John (2010), Public diplomacy: Seven lessons for its future from its past. *Place Branding and Public Diplomacy*, C.*6*, S.1, s. 11–17.

Demirkiran, Dogan (2019), "Uluslararası İlişkilerde Yeni Bir Boyut Kamu Diplomasisi." *Uluslararasi Iliskiler / International Relations*, C. 16, S. 63, Uluslararası İlişkiler Konseyi İktisadi İşletmesi, pp. 145–48.

Dilara, Karagül. "Türk Soylu Yabancıların Hukuki Rejimi", http://nek.istanbul.edu.tr:4444/ekos/TEZ/ET002805.pdf

Faruk Sümer (2012), "Türkmenler", TDV İslâm Ansiklopedisi, Erişim: https://Islamansiklopedisi.Org.Tr/Turkmenler 01.02.2024.

Gündüz, Tufan, *Anadolu'da Türken Aşiretleri, Bozulus Türkmenleri*, Erişim: https://turuz.com/storage/Turkologi-1-2019/5689-Anadoluda_Turkmen_Ashiretleri-Bozulus_Turkmenleri-1540-1640-Tufan_Gunduz-1997-192s.pdf 01.02.2024.

Görkemli, H. N. (2021), "Türkiye'de Kamu Diplomasisi Alaninda Yazilmiş Tezler Üzerine Bir İçerik Analizi" *Digital Communication Journal*, C.*4*, S.5, s. 1–15.

Kavoğlu, Samet (2018), *Türk kamu diplomasisi : halkla ilişkiler eksenli model arayışları,* Eğitim Yayınevi.

Sancak, Kadir (2018), "Türkiye-Azerbaycan İlişkilerinde Kamu Diplomasisinin Önemi Ve Türkiye'nin Azerbaycan'da Resmi Kurumlarla Yürüttüğü Kamu Diplomasisi Faaliyetleri", *Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, C.9, S.22, s. 297 – 318.

Salihi, Emin (2020), "Dış Politika Yapımında Akraba Devlet ve Akraba Azınlık İlişkilerinin Yeri: Türkiye-Irak Türkmenleri İlişkileri Örneği", *Marmara University Journal of Political Science*, C. 8, S. 2, ss. 297-323.

Köksoy, Ergün (2019), "Kamu Diplomasisi Yönetimi ve Stratejisi", Erişim: https://www.researchgate.net/publication/340528825_Kamu_Diplomasisi_Yonetimi_ve_Stratejisi 01.02.2024.

Köksoy, Ergün (2021), "Türkiye'de Kamu Diplomasisi Akademik Literatürü Üzerine Bir İnceleme: Medya, İletişim ve Halkla İlişkiler Çalışmaları Alanı Olarak Kamu Diplomasisi", *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, C. 19, S. 38, s.631-684.

Keşan, Köksal. (2017), "Karabağ Mahallesi Monografisi (Konya İli Cihanbeyli İlçesi)", Ömer Halisdemir Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Lisans Bitirme Tezi, Niğde.

Kekevi, Serkan, & Kiliçoğlu, Gökmen. (2012), "Uluslararasi İlişkilerde Kültür Ve Kimlik", Batman Üniversitesi Yaşam Bilimleri Dergisi, C.1, S.1, s. 1183-1192.

Leonard, M. (2002), *Public Diplomacy*. London: The Foreign Policy Center.

Melissen, J. (2005). *The New Public Diplomacy :Soft Power in International Relations*(1st ed. 2005.) Palgrave Macmillan UK : Imprint: Palgrave Macmillan.

Mehebbet Paşayeva (2007), "Azerbaycan Türklerinin Etnik Tarihine Kısa Bir Bakış", ICANAS, C.38, S.5, s. 2505- 2516.

Memmedov, Hüsameddin (2002), "Beylerbeylikten Hanlığa: Gence-Karabağ", Türkler Ansiklopedisi, C. 7, s.65-75, Ankara: Yeni Türkiye Yay.

Nye, J. S. (1990), "Soft Power", *Foreign Policy,* S. 80, s. 153-171.

Nye, Joseph. S. (2005), *Dünya Siyasetinde Başarının Yolu Yumuşak Güç*, Çev. Reyhan İnan Aydın, Ankara: Elips Kitap.

Nye, Joseph. S. (2007), "Notes For A Soft Power Research Agenda", Berenskoetter F.ve Williams M. J. (Ed.), Power In World Politics, Taylor And Francis, New York, s.162-172.

Nye, Joseph S. ve Welch, David. (2013), *Küresel Çatışmayı ve İşbirliğini Anlamak*, Çev. Renan Akman, İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

Özgöker, Uğur (2020), Türkiye'nin Mevcut Uluslararası Sorunları Karşısında Uyguladığı "Kamu Diplomasi"si Faaliyetleri. İstanbul Arel Üniversitesi İletişim Çalışmaları Dergisi, c.8, s.18, s. 82-96.

Özkan, Abdullah, "21. Yüzyılın Stratejik Vizyonu Kamu Diplomasisi ve Türkiye'nin Kamu Diplomasisi İmkânları", TASAM Stratejik Rapor No: 70, Erişim: https://tasam.org/Files/PDF/Raporlar/STR70_21._Yuzyilin_Stratejik_Vizyonu.pdf_66fb77c9-cd79-481e-a185-9a9c26ffe7b7.pdf 01.02.2024.

Sadakaoğlu, Mustafa C., and Tülin ALKAN. "Geleneksel Diplomasiden Kamu Diplomasisine Karabağ Savaşının Televizyon Üzerinden Sunumuna İlişkin Bir Araştırma." *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, no. 62, 2023, pp. 40–52.

Saynur Derman, Giray (2022), "Türkiye-Azerbaycan ilişkilerinin siyasi ve ekonomik boyutları ve kamu diplomasisi." *Türkiye Kamu Çalışanları Vakfı Kamu Yönetimi Enstitüsü Sosyal Bilimler Dergisi*, vol. 2, no. 2, pp. 123–40.

Soltanğa Ataniyazov, Türkmen Boylarinin Geçmişi, Yayilişi, Bugünkü Durumu Ve Geleceği, Erişim: https://bilig.yesevi.edu.tr/yonetim/icerik/makaleler/3475-published.pdf 01.02.2024.

Süleymanov, Kamil (2013), *Türk Kamuoyunda Dağlık Karabağ Sorunu ve Türkiye Cumhuriyetinin Dağlık Karabağ Politikası* ProQuest Dissertations Publishing.

Uçar, Sariye (2015), "Konya-Cihanbeyli Karabağ Köyü Monografisi", Selçuk Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Sanat Tarihi Bölümü, Lisans Bitirme Tezi, Konya

Uysal, Deniz Taylan (2021), *Avrupa'da Soydaş Azınlık Politikalarının Etkililiği*, International Review of Migration and Refugee Studies

Sabah Gazetesi (2020), Konya'da Yaşayan Azerbaycan Türklerinden Ülkelerine Destek, Erişim: https://www.sabah.com.tr/konya/2020/10/03/konyada-yasayan-azerbaycan-turklerinden-ulkelerine-destek 01.02.2024.

T.C. Yüksek Öğretim Kurumu, (2023), Erişim: https://www.yok.gov.tr/Sayfalar/Haberler/2023/azerbaycan-turkiye-universitesi-kurulmasi-calismalari.aspx 01.02.2024.

T.C. Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı, (2022), Erişim: https://www.iletisim.gov.tr/images/uploads/dosyalar/Kamu_Diplomasisi_Nedir.pdf 01.02.2024.